

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exordium

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

cit, sed infirmitatem eorum patienter tolerat. Similiter enim adhuc hodie affectus est erga te, me, & omnes peccatores: calamus quassatum non conteret, & linum fumigans non exstinguet, Esa. 42. v. 3. Sed si benedictus Domini ceciderit, non projicietur, quia Dominus sustentat manum suam, Psal. 37. v. 24.

Vis inferitur huic textui quando Pontifex hinc potestatem utriusque gladii, & spiritualis & politici sibi adstruere satagit. Neque enim Christus Apostolos gladiis corporalibus se munire jubet, sed hoc ipso indicat ipsis futurum periculum, quod proxime instet, ubi tacite ipsis spiritualem

armaturam commendat, quibus & nos hodie omnes & singuli indigemus. Vita enim nostra perpetua militia est, Job. 7. vers. 1. Atqui nemo coronatur, nisi legitime certaverit, 2. Tim. 2. vers. 5. ideo ferendum & certandum, si coronam vitæ, Apoc. 3. vers. 13. coronam justitiæ, 2. Tim. 4. vers. 8. immarcescibilem gloriæ coronam aliquando reportare velimus, 1. Petr. 5. v. 4.

Quam nobis omnibus tempore suo largiri dignetur ex gratia, Deus cœlestis Pater, per Jesum Christum, in Spiritu sancto, Deus laudandus nunc & in secula, Amen!

DOMINICA OCULI.

Textus.

Ex Historia Passionis Jesu Christi.

EXORDIUM.

HOdierna Dominica dicitur Dominica Oculi, quia olim in Ecclesia Latina in introitu cecinerunt ex Psal. 25. Oculi mei semper ad Dominum. Hoc ipso Majores nostri respexerunt, ad hodiernum Evangelium, in quo de obfesso agitur, cui Diabolus linguam ligaverat, ut non potuerit loqui, aures, ut non potuerit audire, oculos, ut nequirit videre. Verum Servator Christus miserum hunc homuncionem respicit, & Dæmonem ab eo expellit, ut ex tempore

restituatur & sanetur, sicut pluribus S. Lucas describit, cap. 11. v. 14. - 18. Ideo recte dicitur Oculi, sive aperi oculos, ut consideres

1. *Triplicem Quærelam*, quæ nobis in Evangelio proponitur, ubi spectes

1. *Obsessi spectaculum*, quod indicat nobis Satanae truculentiam & tyrannidem, quam adhuc hodie exercet, si ipsi Deus id permitrat. Ideo vocatur Abaddon, Apoc. 9. v. 11. O quot occæcat, ut non fulgeat eis illuminatio Evangelii gloriæ Christi, qui est

est imago Dei, 2. Cor. 4. v. 4. Quot surdos efficit, ut verbum Dei audire nolint, velut Judæi, Jer. 6. v. 10. Quot reddit mutos, ut justitiam non loquantur, Psal. 58. v. 2. sed stultiloquium & scurrilitatem, quæ non decent Christianos, Eph. 5. v. 4. si ed rem deducit, plenam potestatem habet, tandemque præcipitat in stagnum, ardentem sulphure & igne, quæ mors est secunda, Apoc. 21. v. 8.

2. *Recidiva periculum.* Non enim otiosus est Diabolus, sed nocte & die circumit, quærens, quem devoret, 1. Petr. 5. v. 8. ideo non securi sumus, si semel respuerimus è laqueis ejus, 2. Tim. 2. v. ult. & remissionem peccatorum consecuti fuerimus: sed qui stat, videat, ne cadat, 1. Cor. 10. v. 12. & salutem cum timore & tremore operetur, Phil. 2. v. 12.

3. *Consequens dispendium.* Quando enim homo in pristina peccata relabitur, hoc ipso Satanæ ansam ministrat, ut assumtis septem nequioribus spiritibus se ipso, in vetus hospitium lætabundus revertatur. Unde etiam ejusmodi homo difficillime ad frugem adduci potest: sed discit malum, ut non possit bene facere, Jer. 13. v. 24, transit de iniquitate ad iniquitatem, Rom. 6. v. 19. dum mensura impleta, thesaurizat sibi iram Dei, in die iræ, & revelationis justitiam judicii Dei, Rom. 2. v. 5.

II. *Triplitem Medelam, quæ fluit*

1. *Ex Christi miraculo.* Hoc ipso enim luculenter probavit, se promissum esse mundi Messiam, de quo prædictum, quod contriturus caput serpentis, Gen. 3. v. 15. giganti prædam erepturus, Esa. 49. v. 24. & in sanguine testamenti sui emissurus sit

vinctos suos de puteo, in quo non est aqua, Zach. 9. v. 11.

2. *Ex Dei digito, quo Dominus Diabolum expulit, & miraculum suum patravit,* sicut expresse ait in hodierno Evangelio, se per digitum Dei Dæmonia ejecisse. Quod si igitur id Deus digito perficere potest, quanto plus præstare poterit dextera sua, quæ omnia mutare valet, Psal. 77. v. 11. & brachio suo, quo potentiam facit, Luc. 1. v. 51. Ideo confidamus ipsi semper. Non enim impossibile est apud illum ullum verbum, Luc. 1. v. 37.

3. *Ex mulierculæ encomio,* ait enim de Christo clara voce: Beatus venter, qui te portavit! Quia vero Christus respondet & ait: Beati, qui verbum Dei audiunt & custodiunt, patescit hinc, quod pius Christianus, qui verbum Dei veneratur, & ad illud vitam suam componit, æque beatus sit, ac Maria, Domini Mater, quæ Dominum in utero portavit, & uberibus suis nutrit. Non enim propterea beata est facta, sed quia credidit, Luc. 1. v. 45.

III. *Triplitem Cautelam, tribus Regulis inclusam, quarum*

1. *Diabolo resiste.* Hoc fiat per fidem, 1. Petr. 5. v. 9. Diabolus enim est Spiritus impudens, qui identidem corda pulsat, ubi vero cor fide munitum & oppellulatum est, ibi quidem requiem quærit, sed non invenit, & re infecta discedat oportet. Hinc Jacobus: Resistite Diabolo, & fugiet à vobis, Jac. 4. v. 7.

2. *Concordiam fove.* Id Christus mandat, inquiens: Omne Regnum in seipsum divisum, desolabitur: & domus supra domum cadit. Concordiæ enim res parvæ crescunt, discordiæ magnæ dilabuntur. Id-

eo deponamus omnem dolum, & simulationes, & invidias, 1. Petr. 2. v. 1. contra vero solliciti simus servare unitatem Spiritus, in vinculo pacis, Eph. 4. v. 3. Psal. 133. vers. 2.

3. *Blasphemias fuge.* Nefandam blasphemiam commiserunt illi, qui dixerunt, Christum in Beelzebub Principe Dæmoniorum ejicere Dæmonia. Fugiat id quilibet cui animæ salus curæ est. Levit. 24. v. 11. iussit Deus blasphemum lapidibus obruere. Non enim insontem habebit Dominus eum, qui assumerit nomen Domini in vanum, Exod. 20. v. 7.

Compendiosa iterum hodierni Evangelii Idea hæc est. Nunc absque ulteriori præambulo ad Passionis Dominicæ Declarationem accedamus, Partes sunt duæ :

- I. Horti ingressus.
- II. Judæi accessus.

J. J.

Exegetis.

Veniat Dilectus meus in hortum suum, ut comedat fructum pretiosum suum: ita invitata sponsa spiritualis sponsum suum cælestem, cui ipse responderet: Venio in hortum meum, soror mea sponsa, messui Myrrham meam cum aromatibus meis, Cant. 5. v. 1.

Hæc verba allegorica sunt, & quamvis per hortum hunc Ecclesia Judaica potissimum intelligatur, in quam Filius Dei venit, cum naturam humanam assumpsit: attamen hortus Olivæ non excludendus est, in quo amaras Myrrhas adeo copiose messuit, sicuti tempore messis frumentum metere solemus, ut sudorem sanguineum, præ ani-

mæ dolore emiserit, & Angelo de cælo ipsum confortare opus fuerit, ut prælecta Historia testatur.

In prima hac parte notandum est

1. *Tempus.* Accidit id, postquam agnum Paschalem cum discipulis suis Dominus comedisset, & hoc ipso Leviticis V. T. Ceremoniis finem imposuisset, loco autem ejus sacram Cœnam instituisset, quod Evangelista indicat hisce verbis: Et hymno dicto. Judæi enim peculiarem hymnum habebant, ex 8. Psalmis concinnatum, nempe à 111. usque ad 119. quem Alleluja Magnum vocabant, & quando agnum Paschalem comederant, finiebant cœnam illam hymno hoc: id quod & Servator noster cum discipulis suis observare voluit, ad instructionem nostram, ut & nos Deum cæli & terræ, pro omnibus beneficiis ejus, quibus nos copiose & indes cumulat, ex animo laudemus & celebremus. Psal. 50. v. 14, 23. Eph. 5. v. 18.

Imprimis, quando comedimus, & satiati sumus, gratiarum actionem omittere minus debemus, ut Deus ipse præcipit, Deut. 8. v. 10. Omnia enim per preces sanctificantur, 1. Tim. 4. v. 5.

2. *Locus, & quidem*

1. *Aquo.* Qui erat Hierosolyma, & cœnaculum in quo cum dilectis suis discipulis agnum Paschalem comederat. Ita discipulus hinc, quod quidem salva conscientia convivium adire, & cum probis conversari hilariter possumus, sed & in tempore desinendum est. Tempestive à convivio recede, Sir. 32. v. 15. 16. 17.

2. *Per quem.* Hic fuit torrens Cedron, ut Johannes testatur, qui nomen accepit sive ab umbrositate loci, quia utrinque in

litore